

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A.1.1. Να αναφερθείτε στην ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος και στα αποτελέσματα της δραστηριότητάς της μέχρι τις αρχές του 1932.

Μονάδες 12

A.1.2. Τι ήταν αρχικά τα αριστερά κόμματα και ποιες ήταν οι προγραμματικές αρχές της Κοινωνιολογικής Εταιρείας και του Λαϊκού Κόμματος;

Μονάδες 12

A.2.1. Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

α. «Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας»

β. «Ε.Α.Π.»

γ. «Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης (1905)»

δ. «Συνθήκη Κεμάλ – Μπολσεβίκων (1921)»

Μονάδες 16

A.2.2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Κατά την περίοδο 1919-1939 η Ελλάδα είχε υιοθετήσει αναπτυξιακές πολιτικές.

2. Ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώθηκαν συνταγματικά το 1844 ήταν η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας.

3. Οι προσφυγικές μετακινήσεις του 19^{ου} αιώνα συνετέλεσαν στη γνωριμία και την πνευματική αλληλεπίδραση των Ελλήνων μεταξύ τους.

4. Ο νόμος «Περί ιδρύσεως σώματος δημοφρουρών» ψηφίστηκε από την Κρητική Βουλή λίγο πριν την κήρυξη της επανάστασης του Θερίσου (10/03/1905).

5. Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης ανέλαβε τα καθήκοντά του στην Κρήτη στις 12 Σεπτεμβρίου 1906.

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ. Αντλώντας στοιχεία από την ακόλουθη ιστορική πηγή και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην ανταλλαγή των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, όπως αυτή καθορίστηκε από τη Σύμβαση της Λοζάνης (μονάδες 18) και να επισημάνετε την ειδοποίησή της διαφορά από προγενέστερα έγγραφα που αφορούσαν ανταλλαγή πληθυσμών (μονάδες 5). (Μονάδες 7)

Μονάδες 25

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Αφορώσα την ανταλλαγήν των Ελληνο-τουρκικών πληθυσμών και Πρωτόκολλον, υπογραφέντα την 30ην Ιανουαρίου 1923. Η Κυβέρνησις της Μεγάλης Εθνοσυνελεύσεως της Τουρκίας και η Ελληνική Κυβέρνησις συνεφώνησαν επί των ακολούθων όρων.

ΑΡΘΡΟΝ 1

Από της 1 Μαΐου 1923, θέλει διενεργηθεί η υποχρεωτική ανταλλαγή των Τούρκων υπηκόων Ελληνικού ορθοδόξου θρησκειύματος, εγκατεστημένων επί των τουρκικών εδαφών, και των Ελλήνων υπηκόων μουσουλμανικού θρησκειύματος, εγκατεστημένων επί των ελληνικών εδαφών.

Τα πρόσωπα ταύτα δεν θα δύνανται να έλθωσιν ίνα εγκατασταθώσιν εκ νέου εν Τουρκία ή αντιστοίχως εν Ελλάδι, άνευ της αδείας της Τουρκικής Κυβερνήσεως αντιστοίχως της Ελληνικής Κυβερνήσεως.

ΑΡΘΡΟΝ 2

Δεν θα περιληφθώσιν εις την εν τω πρώτω άρθρω προβλεπομένην ανταλλαγήν: α) οι Έλληνες κάτοικοι της Κων/πόλεως, β) οι Μουσουλμάνοι κάτοικοι της Δυτικής Θράκης.

Θέλουσι θεωρηθή ως Έλληνες κάτοικοι της Κων/πόλεως πάντες οι Έλληνες οι εγκατεστημένοι ήδη προ της 30 Οκτωβρίου 1918, εν τη περιφερεία της Νομαρχίας Κωνσταντινουπόλεως, ως αύτη καθορίζεται δια του Νόμου του 1912.

Θέλουσι θεωρηθή ως Μουσουλμάνοι κάτοικοι της Δυτικής Θράκης πάντες οι Μουσουλμάνοι οι εγκατεστημένοι εν τη περιοχή ανατολικώς της μεθορίου γραμμής της μεθορίου γραμμής της καθορισθείσης τω 1913, δια της Συνθήκης του Βουκουρεστίου.

ΑΡΘΡΟΝ 3.

Οι Έλληνες και οι Μουσουλμάνοι, οι εγκαταλείψαντες ήδη από της 18 Οκτωβρίου 1912 τα εδάφη, ων οι Έλληνες και οι Τούρκοι κάτοικοι θέλουσιν αμοιβαίως ανταλλαγή, θα θεωρηθώσι περιλαμβανόμενοι εν τη ανταλλαγή τη προβλεπομένη εν τω 1 άρθρω. [...].

ΘΕΜΑ Δ. Αντλώντας στοιχεία από τις ακόλουθες ιστορικές πηγές και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις,

α) να αξιολογήσετε την επίδραση των οθωμανικών μεταρρυθμίσεων του Χάτι Σερίφ και Χάτι Χουμαγιούν στον ποντιακό ελληνισμό. (μονάδες 15)

β) να ερμηνεύσετε την πνευματική ακμή των Ελλήνων της Τραπεζούντας κατά τον 19ο και τις αρχές του 20ού αιώνα. (μονάδες 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η δημοσίευση του Χάτ-ι Σερίφ του Γκιουλχανέ (Hatt-I Sherif του Gülhane) στις 3 Νοεμβρίου 1839, λίγους δηλαδή μήνες μετά την άνοδο στο θρόνο του σουλτάνου Αβδούλ Μετζίτ (1839-1861), αποτέλεσε σταθμό στην ιστορία της

Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Το νέο φερμάνι σηματοδότησε την αρχή μιας περιόδου που κράτησε αρκετές δεκαετίες και ανέτρεψε το συνταγματικό, το οικονομικό και το κοινωνικό τοπίο της Αυτοκρατορίας.[...]

Στο Χάτ-ι Σερίφ του Γκιουλχανέ διακηρύσσονταν ήδη αρχές, όπως η ασφάλεια ζωής, τιμής και περιουσίας, η κανονική και μεθοδική στρατολογία, η κατάργηση του φόρου αγροικίας και η ισότητα όλων των υπηκόων, ανεξάρτητα από θρησκευτικές πεποιθήσεις. Οι διατάξεις του Χάτ-ι Σερίφ αποσαφηνίστηκαν με το Χάτ-ι Χουμαγιούν του 1856. [...].

Ο Ελληνισμός του Πόντου επηρεάστηκε, όπως και ο υπόλοιπος Ελληνισμός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, από τις μεταρρυθμίσεις του 1856 κυρίως, με τις οποίες αναγνωρίστηκαν παλιά προνόμια των χριστιανών, [...] καταργήθηκε ο κεφαλικός φόρος στους μη μουσουλμάνους και, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της ισοπολιτείας, προβλέφθηκε η συμμετοχή των μη μουσουλμάνων στις επαρχιακές κυβερνήσεις. Η σύντομη έστω περίοδος ευνομίας και εκκλησιαστικής και εκπαιδευτικής ελευθερίας, συνεπικουρούμενες από τις νέες δυνατότητες για οικονομική ανάπτυξη του ελληνικού στοιχείου, συνετέλεσαν στην ανάδειξή του σε ποικίλους τομείς.

Κ. Χατζηκυριακίδης, Θ. Κυριακίδης, γενική επιμέλεια: Άρτεμις Ξανθοπούλου - Κυριάκου, “Οι Έλληνες του Πόντου και η Οθωμανική Αυτοκρατορία (1461-1878)” στο Ποντιακός Ελληνισμός 28 αιώνας ιστορίας, Ελεύθερος Τύπος τόμος: 1^{ος}, σελ. 129-131.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Από την άποψη της παιδαγωγικής ο Πόντος πριν από την Αθήνα εφάρμοσε τις νέες παιδαγωγικές θεωρίες, που το 1852 έφερε από τη Γερμανία ο υπότροφος Κ. Ξανθόπουλος. Εκτός από το Φροντιστήριο ιδρύθηκε στην Τραπεζούντα και Παρθεναγωγείο με πρώτη διευθύντρια (1846) τη Μαριγώ Καρυοφύλλη. Ακόμα για λίγα χρόνια (1873-75) λειτούργησε εκεί και Ιερατική Σχολή. Γύρω στα 1860 στον Πόντο υπήρχαν περισσότερα από 100 σχολεία στοιχειωδούς εκπαίδευσεως και 15 «ελληνικά σχολεία». Το σύνολο των μαθητών στην Τραπεζούντα στο σχολικό έτος 1861-62 ήταν 573 αγόρια και 84 κορίτσια, ενώ το 1866 μαθητές και μαθήτριες έφταναν τους 700.

ΙΕΕ ΙΓ΄, Οδ. Λαμψίδης σελ. 436.

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Σχ. έτος	Αριθ. Μαθητών
1884-1885	99
1901-1902	1.050
1912-1913	1.800
1920-1921	200

Πηγή: Φ. Κτενίδης: «Το Φροντιστήριο Τραπεζούντος», περ. Ποντιακή Εστία, τχ.9 (1958), σελ. 4.749-50.

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να **μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**
3. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
4. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**